

**Методичні рекомендації
щодо проведення у 2012/2013 навчальному році
ДНЯ ЗНАНЬ та ПЕРШОГО УРОКУ
у закладах освіти Київської області**

Перше вересня – урочистий та хвилюючий день у житті кожної людини. День знань завжди відрізняється яскравістю вражень і переживань, нових надій і несподіваних зустрічей. Перший дзвінок і початок нового навчального року – це свято учнів, учителів, батьків, свято, яке об'єднує всі покоління.

Новий 2012/2013 навчальний рік розпочинається урочистими заходами на яких особлива увага приділяється, звичайно, першокласникам, тим хто вперше сідає за шкільну парту. Перший день перебування в школі для них – значна подія. Тому особливо цінно, щоб він запам'ятався дітям як важливий, хвилюючий, яскравий день. Діти, які вперше переступають поріг школи, чекають зустрічі з першою вчителькою, бажають, щоб їх помітили та почули, хочуть бути активними учасниками свята. Необхідно так організувати роботу, щоб першокласники відчували свою значимість і те, що в школі на них чекає багато несподіваних відкриттів, захоплюючих зустрічей, цікавих вражень.

Для решти учнів цей день також наповнений різноманітними святковими подіями. Першого вересня звучать привітання для вчителів, учнів та їхніх батьків, це день квітів і посмішок, це свято школи і громади. Це своєрідний старт нового навчального року, нового освітнього процесу. Кожна школа, район, місто має свої традиції його проведення, своє бачення і підходи.

У 2012 році 1 вересня – вихідний день (субота). І саме тому рекомендуємо максимально використати виховний потенціал школи, культурно-освітніх, позашкільних, спортивних закладів, громади села, районного центру, міста та залучити до участі у проведенні Дня знань представників органів влади, місцевого самоврядування, міжнародних, громадських організацій, науки й культури, державних установ, меценатів, видатних людей села, району, міста, області, засобів масової інформації і найголовніше – батьків.

Рекомендовані форми проведення Дня знань у 2012/2013 навчальному році:

1. Традиційна шкільна урочиста лінійка (30-40 хвилин, *наприклад*, 9.00-9.40), яка має своє продовження в організованому святковому дозвіллі учнів, батьків, вчителів на шкільному подвір'ї або спортивному майданчику.

2. Свято, хід якого умовно поділяється на **три частини**:

перша – шкільна урочиста лінійка (30-40 хвилин, *наприклад*, 9.00-9.40);

друга – святкова хода учнів усіх шкіл районного центру (міста), вчителів та батьків до визначеного місця (центральної площі, стадіону, парку, *наприклад*, 9.40-10.10);

третя – участь учнів шкіл районного центру (міста), вчителів та батьків в організованому дозвіллі (*наприклад*, 10.10-13.00).

3. Урочиста лінійка для всіх школярів районного центру (міста) (40 хвилин, *наприклад*, 9.00-10.00) та участь учнів і їхніх батьків в організованому дозвіллі у **заздалегідь визначеному місці** (центральна площа, стадіон, парк, *наприклад*, 9.40-13.00).

День знань потрібно планувати і проводити відповідно до регіональних особливостей та можливостей.

Урочисте проведення **Дня знань** сприятиме впровадженню традиційних та інноваційних технологій роботи з учнями, зміцненню родинних зв'язків, розвитку співпраці школи і громади, приверненню уваги органів державної влади, громадських організацій, меценатів до питань розвитку освіти Київщини.

У ході підготовки до проведення урочистих заходів **необхідно передбачити:**

1. Використання Державної символіки (Герб, Прапор, Гімн України) у порядку, встановленому чинним законодавством.
2. Розроблення сценарію урочистої лінійки, плану руху та розташування школярів у визначеному місці. Забезпечити безпечний рух колони учнів від закладу освіти до визначеного місця проведення організованого дозвілля.
3. Організацію та зміст роботи розважальних майданчиків. *Наприклад, таких, як:*

майданчик № 1 – театральна гра-вистава;

майданчик № 2 – караоке на майдані;

майданчик № 3 – сімейні спортивні розваги;

майданчик № 4 – конкурс малюнків на асфальті;

майданчик № 5 – музична родинна естафета;

майданчик № 6 – танцювальний марафон;

майданчик № 7 – циркова вистава **та інших**.

Рекомендуємо використати ресурси спортивних, музичних, позашкільних, культурно-освітніх закладів та спільно організувати розваги у визначених місцях.

4. Широке інформування громади району (міста) про проведення урочистих заходів та висвітлення в засобах масової інформації матеріалів про організовані події.

5. Оформлення подвір'я школи, вулиць святкової ходи, центральної площі, стадіону, парку. Рекомендуємо використати банери і плакати зі святковими привітаннями та інформацією про здобутки Київщини у соціально-економічному розвитку, зокрема, – у галузі освіти; персонажі улюблених казок, мультфільмів, іграшки, квіти, гірлянди, паперові прапорці, повітряні кульки та інші атрибути урочистого заходу.

6. Підготовку подарунків для першокласників. Такими подарунками можуть бути книжки, канцелярські товари, ранці, інтелектуальні та логічні ігри, квитки до кінотеатру або театру, абонементи до розважальних дитячих центрів, солодощі, тощо.

Рекомендуємо організувати роботу буфетів та передбачити безкоштовне морозиво. Особливу увагу необхідно приділити організації питного режиму, виділити місця для відпочинку та особистої гігієни школярів.

Для виходу першокласників на урочисту лінійку доцільно створити арку вишитих рушників, різнокольорових стрічок та повітряних кульок. Під час урочистостей можна використати традиції школи, зачитати вітальні листівки, вручити учням символічний ключ до знань, організувати покладання квітів до пам'ятних місць тощо.

У ході проведення свята доцільно пригадати імена видатних людей села, району, міста, області, які доклали багато зусиль для мирного, щасливого життя, розвитку Київщини й України та запросити почесних гостей до вітального слова.

Перший урок у 2012/2013 навчальному році рекомендуємо провести з курсу «Київщинознавство» за такими темами:

«Здорова родина – успішна країна» для учнів 1-8 класів;

«Київщина – територія успіху» для учнів 9-11 класів.

Під час проведення Першого уроку за темою «Здорова родина – успішна країна» для учнів 1-8 класів необхідно наголосити, що основою життєвого успіху для кожної людини є її здоров'я. Здорові діти, здорова сім'я – найцінніше багатство країни, адже лише здорова людина може почувати себе щасливою, повною натхнення та енергії. І лише здорова родина зробить свою країну успішною і сильною.

На уроці варто звернути увагу на дотримання режиму праці та відпочинку, правил гігієни як у школі так і вдома, раціональне харчування, заняття фізкультурою та спортом, активний відпочинок, уникнення перевтоми, конфліктів, небезпечних форм поведінки (куріння, вживання алкоголю тощо). Вчитель повинен підкреслити, що вже сьогодні учні мають зробити правильний вибір на користь здорового способу життя, відповідального ставлення до свого здоров'я та здоров'я людей, що їх оточують, як до найвищих індивідуальних і суспільних цінностей.

Форму проведення першого уроку **«Здорова родина – успішна країна»** вчитель визначає разом із батьками учнів, дотримуючись принципу оптимального добору форм, методів, засобів та прийомів роботи: година спілкування, зустріч, тренінг, конкурсно-ігрова програма, гра-експрес, рольова гра, вікторина, жива газета, свято-презентація, усний журнал, колективне ігрове спілкування, турнір знавців, колаж, виставка творчих робіт, конкурс-інсценізація, інтелектуальна гра.

Під час проведення Першого уроку за темою «Київщина – територія успіху» для учнів 9-11 класів важливо підкреслити вагоме значення рідного краю у розвитку України.

Сучасна Київщина – наш рідний край – яскрава сторінка становлення нашої держави, один із найважливіших регіонів України. За свою історію вона зробила неоціненний внесок у розвиток світової цивілізації, стала основою розбудови не тільки української держави, а й усієї слов'янської спільноти.

Київщина – край, багатий на культурну спадщину попередніх поколінь, на цінності археологічного, етнографічного, історичного, мистецького, наукового і

художнього значення, які є скарбницею української культури. Саме на цій землі протягом віків відбувалися важливі історичні події, в яких вигартувався український народ, сформувалися засади і традиції української державності. Київщина дала Україні та світові багатьох славетних людей, талант і праця яких збагатили надбання цивілізації.

Сьогодні Київщина – одна з провідних областей незалежної української держави. Економічний і соціальний розвиток нашого краю, добробут її жителів, розвиток талантів і обдарувань дітей та юнацтва – все це у полі зору відомих державних діячів області. Вчителю варто підкреслити здобутки нашої області, звернувши увагу на те, що завдяки успішній співпраці влади і громади за два з половиною роки Київщина стала лідером *за показниками соціально-економічного розвитку України, а саме:*

- Відкрито 512 нових підприємств
- Збудовано найбільший в Європі хлібокомбінат
- Збудовано найбільший в Україні завод дитячого харчування
- Зібрано рекордний врожай зернових культур
- Створено найбільшу в Україні мережу овочесховищ
- Відновлено роботу одинадцяти цукрових заводів, побудовано 12 елеваторів
- Побудовано і відремонтовано майже 400 кілометрів доріг
- Відкрито 168 нових маршрутів громадського транспорту
- Споруджено 4 сміттєпереробні заводи
- На 99% газифіковано Київщину
- Побудовано і відремонтовано 193 медичних та 357 навчальних закладів
- Щорічно оздоровлюється 130 тисяч дітей Київщини. Понад 500 обдарованих дітей буде оздоровлено на острові Крит Грецької республіки
- Третій рік активно працює обласна програма «Я – Київщини гордість і надія»

За період 2010-2012 років у галузі освіти області:

- **Відкрито 5 дошкільних навчальних закладів**, до кінця 2012 року буде збудовано ще 3
- **Відновлено роботу 37 дошкільних навчальних закладів**, до кінця 2012 року планується відновити роботу ще 14
- **Розширено мережу груп спеціального призначення у дошкільних навчальних закладах**: відкрито – 12 нових (в області функціонує 220 таких груп)
- **Відкрито 4 школи-новобудови**, продовжується будівництво ще 5 шкіл
- **Розширено мережу позашкільних навчальних закладів**. Створено 4 заклади на 2377 місць
- **Школи області отримали 38 автобусів**. До кінця 2012 року Київщина отримає ще 84 автобуси
- **Виготовлено 511 Державних актів на право власності** на земельну ділянку навчального закладу, в стадії оформлення 472 акти
- **Збудовано та капітально відремонтовано 46 міні-котелень**
- **Замінено старі вікна на 5351 металопластикові**
- **Ще 104 навчальних заклади забезпечено навчальними комп'ютерними комплексами**
- **У 335 загальноосвітніх навчальних закладах встановлено мультимедійні комплекси**
- **100 % навчальних закладів підключено до Інтернету**
- **Педагогам області виділено 57 квартир та 670 земельних ділянок**
- **Премію обласної державної адміністрації (5 тис. грн.) отримали 30 освітян**
- **Призначена стипендія обласної державної адміністрації 165 учням** – переможцям Всеукраїнських учнівських олімпіад, конкурсу-захисту науково-дослідних робіт учнів-членів Малої академії наук та 115 вчителям, які їх підготували
- **Облаштовано 117 внутрішніх вбиралень**
- **Закуплено:**

2281 комплект учнівських парт

- 580** учнівських столів
- 1081** комплект столів для їдалень
- 385** комплектів парт для кабінетів хімії
- 1121** аудиторна дошка
- 31** інтерактивна дошка та відеопроєктори
- 30** бібліотечних стелажів
- 4** комплекти меблевих стінок
- 65** шкільних дошок
- 37** багатофункціональних пристроїв.

Перелік здобутків влади області варто доповнити прикладами досягнень району, міста, селища, села.

Отже, за цей час вже багато зроблено. Найголовніше – закладено фундамент економічного зростання Київщини та добробуту кожної родини.

Форма проведення Першого уроку, методи, засоби та прийоми роботи мають відповідати віковим особливостям учнів 9-11 класів: година спілкування, зустріч, вікторина, турнір знавців, колективна творча справа, свято-презентація, конкурс-інсценізація, диспут, брейн-ринг, сократівська бесіда, презентація, круглий стіл, прес-конференція, відкрита кафедра, творчий портрет, тематичний діалог, інтелектуальна гра тощо.

Зміст, структура і план проведення уроку має стати творчим доробком кожного вчителя спільно з батьківським та учнівським активом, громадою.

Доцільно залучити до участі у проведенні Першого уроку представників органів влади, місцевого самоврядування, науки та культури, міжнародних, громадських організацій, батьківської громадськості, видатних людей області, району, міста, селища, села, випускників школи попередніх років.

З метою підвищення емоційного сприйняття у процесі проведення Першого уроку рекомендується використовувати музичні твори, відеоролики, мультимедійні презентації, фрагменти документальних фільмів, які висвітлюють минуле та сьогодення України, Київщини, рідного міста, селища, села.

Бачинська Євгенія Миколаївна, проректор із науково-методичної роботи Київського обласного інституту післядипломної освіти педагогічних кадрів, кандидат педагогічних наук, доцент;

Боярчук Ольга Іллівна, завідувача навчально-методичним кабінетом виховної роботи Київського обласного інституту післядипломної освіти педагогічних кадрів.